

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117205377
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8117205377.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Marianny Hirkovej v spore žalobcu L. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/X, XXX XX M., právne zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Riedlom, so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, právne zastúpenému AK JUDr. Marek Hic, s.r.o., so sídlom P.O. Hviezdoslava 10625/23B, 036 01 Martin, IČO: 36 865 036, o zdržanie sa výkonu záložného práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16C/8/2017-358 zo dňa 20.02.2020 takto

rozhodol:

Mení rozsudok vo výroku I. a v s ním súvisiacom výroku IV. tak, že žalobu zamietá a priznáva žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Zrušuje neodkladné opatrenie nariadené súdom prvej inštancie dňa 29. marca 2017 uznesením č.k. 16C/8/2017-78 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 5Co/94/2017-199 z 15.6.2017.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Súd prikazuje žalovanému v 1. rade zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou nehnuteľností, zapísaných na LV č. XXX v časti "CKN" ako par. reg. "C" č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 614 m², par. reg. "C" č. XXXX/X - záhrady o výmere 1316 m², rodinný dom, súp. č. XXX, postavený na par. reg. č. XXXX nachádzajúcich sa v k. ú. M., obec M., okres P.
II. Súd žalobu žalobcu v 2. rade voči obom žalovaným zamietá.
III. Súd žalobu oboch žalobcov voči žalovanému v 2. rade zamietá.
IV. Žalobca v 1. rade má voči žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.
V. Žalovaný v 1. rade má voči žalobcovi v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.
VI. Žalovaný v 2. rade má voči obom žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia, ktorým rozhodol o žalobe žalobcu, v tom čase žalobcu v 1. rade, a manželky žalobcu R. I. ako žalobkyne v 2. rade proti žalovanému, v tom čase žalovanému v 1. rade, a spoločnosti DUPOS dražobná spol. s.r.o., so sídlom Tamaškovičova 17, 917 01 Trnava, IČO: 36 233 935 ako žalovanému v 2. rade, uviedol, že predmetom konania na základe žaloby, súdu prvej inštancie doručenej 28.02.2015, bol nárok na uloženie povinnosti žalovaným zdržať sa výkonu záložného práva

dobrovoľnou dražbou zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 11.02.2013, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. M., obec M., okres P., zapísané na LV č. XXX v časti „CKN“ ako par. reg. „C“ č. XXXX - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 614 m², par. reg. „C“ č. XXXX/X - záhrady o výmere 1316 m², rodinný dom, súp. č. XXX, postavený na par. reg. č. XXXX. Dôvodom, pre ktorý bola žaloba podaná bolo to, že žalobca a jeho manželka uzavreli so žalovaným 11.02.2013 zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 79.900,- eur. Predmetný úver bol zabezpečený zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, zdržanie sa výkonu ktorého dobrovoľnou dražbou mal súd žalovanému v zmysle žaloby uložiť. Splatnosť úveru bola žalovaným vyhlásená k 01.07.2016. Žalobca so svojou manželkou mali vôľu dlh splatiť formou mesačných splátok, žalovaný však túto možnosť zamietol, nie je možné preto hovoriť o nevyhnutnom a primeranom opatrení pokiaľ žalovaný pristúpil k výkonu záložného práva. Zmluva o úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, neprimerané poplatky za spracovanie, správu a poskytnutie spotrebiteľského úveru a preto je dôvodné skutočnú výšku úveru spochybníť. V žalobe bola namietaná aj záložná zmluva, ktorá nemala byť individuálne dojednaná.

Spolu so žalobou bol podaný aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia s rovnakým obsahom ako žaloba vo veci samej a žalovanému ako aj spoločnosti Dupos dražobná spoločnosť, s.r.o. ako pôvodne žalovanému v 2. rade, malo byť uložené zdržanie sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 11.02.2013 a to do právoplatného skončenia vo veci samej.

Uznesením č.k. 16C/8/2017-78 z 29.03.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 5Co/94/2017-199 zo dňa 15.06.2017 bolo návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť a to až do právoplatného skončenia vo veci samej o zdržanie sa výkonu záložného práva.

Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný so žalobou nesúhlasil, žaloba je reálnym pokusom šikanóznym spôsobom zneužiť oprávnenia vyplývajúce z obsahu jednotlivých ustanovení právneho poriadku Slovenskej republiky s úmyslom vyhnúť sa plneniu právnych povinností a žalovaného majetkovo poškodiť. Žalobou sa zastiera podstata protiprávneho konania spočívajúca v dlhotrvajúcom omeškaní so splácaním úverového záväzku. Cenové dojednania v zmluve o úvere boli uvedené transparentne, poplatok za správu úveru bol inkasovaný v súlade s právnymi predpismi nakoľko až od 10.06.2013 bol tento poplatok zakázaný zákonom č. 132/2013 Z.z. Zmluva o úvere neobsahuje neprijateľné podmienky, realizáciou záložného práva sa sleduje zákonný cieľ - odstránenie protiprávneho stavu vyvolaného dlžníkmi zo zmluvy. Dobrovoľná dražba je zákonný inštitút, odvíja sa od predchádzajúceho súhlasu vlastníka na budúce speňaženie jeho majetku určitým spôsobom regulovaným právom.

Súd prvej inštancie o žalobe pôvodne rozhodol rozsudkom č.k. 16C/8/2017-228 z 23.11.2017, ktorým žalobu zamietol, dôvodiac, že zo žaloby nevyplýva prečo žalobcovia prestali úver splácať. Pokiaľ žalovaného požiadali o možnosť splácať dlh v splátkach po 200,- eur, pričom pôvodná mesačná splátka bola 511,84 eura na 239 mesiacov, t.j. 20 rokov bez jedného mesiaca, pri žalobcami navrhovanej výške splátky by doba splácania presiahla 50 rokov. Keďže medzi hodnotou zálohu a výškou úveru nie je hrubý nepomer a žalovaný pri uzatváraní zmluvy o poskytnutie úveru postupoval s odbornou starostlivosťou, pričom zmluva obsahovala všetky zákonné náležitosti a platnou je aj zmluva o zriadení záložného práva, mal za to, že žaloba dôvodnou nebola. K námietke o nedôvodnosti pokút a poplatkov uviedol, že spolu neprevyšujú sumu 1.000,- eur čo je menej ako 1,25 % zo sumy 79.900,- eur. Je to pritom záložný veriteľ, ktorý pri výkone záložného práva zodpovedá za pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky, ktorej sa nemôže zbaviť. Sporné pokuty a poplatky nie sú dôvodom, pre ktorý by mal žalovanému odňať právo realizovať záložné právo.

Súd prvej inštancie uviedol, že na odvolanie žalobcov odvolací súd uznesením č.k. 9Co/23/2018-250 z 25.09.2018 zrušil tento rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôvodoch uviedol, že súd prvej inštancie sa nezaoberal návrhom žalobcov na vykonanie dôkazu dražobným spisom, nezaoberal sa aktívnou ani pasívnou legitímáciou strán sporu a rozsahom žaloby vo vzťahu k výkonu záložného práva.

V štádiu konania po zrušení pôvodného rozsudku odvolacím súdom súd prvej inštancie doplnil dokazovanie a dospel k záveru, že nespornou skutočnosťou je, že doteraz splatné a nesplatené záväzky predstavujú iba zlomok sumy, ktorá dosahuje všeobecnú hodnotu založenej nehnuteľnosti, ktorá bola znalcom ohodnotená na 98.900,- eur. Podľa súdu prvej inštancie zo strany žalovaného nebolo preukázané aká je výška, splatnosť pohľadávky ktorú dlžníci zo zmluvy neplnili. Zmluvu o zriadení záložného práva vyhodnotil ako platný právny úkon, všeobecná hodnota záložných nehnuteľností 98.900,- eur k výške úveru 79.900,- eur z hľadiska testu proporcionality nepredstavuje hrubý nepomer medzi hodnotou zálohu a výškou úveru. Nehnuteľnosti, ktoré majú byť predmetom dražby sú ale obydlím

žalobcov, vykonaním dražby by žalobcovia stratili nielen vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ale aj obydlie, čo môže pre žalobcov znamenať nenávratný zásah do ich práv. Úprava výkonu záložného práva umožňuje veriteľovi výrazným spôsobom zasiahnuť do majetkových práv dlžníka bez súdnej alebo akejkoľvek inej štátnej kontroly. Súd prvej inštancie uviedol, že právo na obydlie je priznané Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ktokoľvek komu hrozí zásah do práva na rešpektovanie obydlia by mal mať možnosť nechať posúdiť primeranosť tohto opatrenia nezávislým súdom. V tejto súvislosti odkázal súd prvej inštancie na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva McCann proti Spojenému kráľovstvu z 13.05.2008. Súd prvej inštancie poukázal aj na dôvody uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. PL. ÚS 23/2014-18, z ktorého vyplýva, že rozsah prostriedkov následnej nápravy proti výkonu záložného práva je obmedzený v podstate len na žalobu neplatnosť dobrovoľnej dražby a takáto následná prípadná obrana žalobcu je podstatne sťažená. Sťaženie následnej súdnej kontroly by malo byť kompenzované dostatočnou preventívnou a priebežnou kontrolou dobrovoľnej dražby orgánmi verejnej moci.

Posudzujúc vecnú legitimitáciu pôvodných strán sporu dospel k záveru, že aktívne nelegitimovanou bola žalobkyňa v 2. rade nakoľko nebola účastníčkou zmluvy o zriadení záložného práva a žaloba žalobcu, ako aj pôvodnej žalobkyne v 2. rade, nebola dôvodná voči pôvodne žalovanému v 2. rade, ktorý v konaní nebol vecne pasívne legitimovaný keďže predmetom konania je žaloba o zdržanie sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, nie žaloba o neplatnosť dražby. Pôvodne žalovaný v 2. rade nie je veriteľom, ale dražobnou spoločnosťou, ktorá dražbu len organizuje.

Súd prvej inštancie pri právnom posúdení sporu odkázal na ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 151a, § 151b, § 151c, § 151j, na ustanovenie § 1 ods. 3 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, na ustanovenia zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - § 7 ods. 1, 2, 4, § 2 písm. u).

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1, 2 CSP vychádzajúc z úspechu vo veci.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie len žalovaný (pôvodne žalovaný v 1. rade) z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a), b), c), d), e), f), g), h) Civilného sporového poriadku.

Podľa žalovaného súd prvej inštancie zaťažil konanie a rozhodnutie viacerými procesnými vadami. Okrem iného dospel k nesprávnym, neúplným skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdil a postupom aj výsledkom jeho rozhodnutia došlo k zásahu do základných práv žalovaného. Rozhodnutie je nielen v rozpore so zákonom, ale aj v rozpore s konceptom Slovenskej republiky ako materiálneho právneho štátu. Je rozhodnutím, v ktorom v podstatnej časti absentuje relevantné odôvodnenie, je tak rozhodnutím arbitrárnym, nepreskúmateľným, porušením ústavného princípu zákazu ľubovôle. Žalovaný poukázal na to, že žalobca a ďalší pôvodní žalobcovia sa domáhali samostatnými podaniami, a to žalobou a návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, zdržania sa výkonu záložného práva s identickým návrhom výrokovej časti. Žaloba a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sú ale dvomi odlišnými a samostatnými procesnými podaniami, s čím sa súd prvej inštancie nezaoberal. Nezaoberal sa vadami návrhu, konal o návrhu, ktorý pôvodca podania neuviedol, o návrhu materiálne nevykonateľnom. To sa týka návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nespôsobilým podaním bolo aj podanie označené ako žaloba v dôsledku nevedenia podstatných tvrdení. Podanie označené ako žaloba neobsahovalo uvedenie riadneho návrhu rozhodnutia, v dôsledku čoho išlo o nespôsobilosť podania a nespôsobilosť predmetu konania. Súd je pritom návrhom rozhodnutia viazaný, návrh na rozhodnutie o žalobe bol nezrozumiteľný, materiálne nevykonateľný aj z dôvodu právnej nedovolenosti a nemožnosti. Žaloba, ktorou sa žalobca domáhal vydania „príkazu“ súdu nie je žiadnou zo žalôb, ktoré sú vo všeobecnosti žalobami prípustnými v sporovom civilnom súdnom konaní. S ohľadom na skutočnosť, že žalobca žiadal vydanie príkazu, čo je typické pre konanie administratívnej povahy, uviedol, že súd na prejednanie takéhoto návrhu, ktorý nie je sporom, nemá primárnu právomoc a zároveň sa nejedná o spor / inú vec súkromnoprávnej povahy.

Žalovaný uviedol, že možnosť vykonať záložné právo (a to vždy aj formou speňaženia na dobrovoľnej dražbe) je odrazom zákonnej úpravy a záložca je povinný práve na základe toho, že je v právnom postavení záložcu tento výkon strpieť, pričom pri výkone záložného práva je záložný veriteľ oprávnený konať v mene záložcu. Takýto obsah právnych noriem je jednoznačný a s ohľadom na uvedené nie je rozhodnutie súdu prvej inštancie ničím iným ako absolútnou svojvôľou.

Podľa žalovaného bolo konaním na súde prvej inštancie porušené jeho právo na poskytnutie súdnej ochrany, resp. zásadným spôsobom bolo porušené právo na spravodlivý proces a to ako jeho priebehom tak aj výsledkom. Strana sporu má pritom právo, aby orgán verejnej moci postupoval predvídateľným spôsobom. Účastníci konania by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a

navrhnutí k ich preukázaniu dôkazy. Toto súd prvej inštancie negoval, na pojednávaní nevykonával žiadne dokazovanie a to ani dražobným spisom ako uviedol, čo je zrejmé aj zo zvukového záznamu.

Žalovaný poukázal na to, že právna úprava výkonu záložného práva bola predmetom prieskumu tak na európskej úrovni Súdnym dvorom Európskej únie ako aj na vnútroštátnej úrovni Ústavným súdom Slovenskej republiky. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie rozsudok z 10.09.2014 vo veci C-34/13 a na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 23/2014 z 24.09.2014. Poukázal na článok 21 ods. 1, 3 Ústavy, článok 8 ods. 1, 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z ktorých vyplýva, že žiadne z týchto ustanovení nezakotvuje nárok na obydlie, ale nárok na nedotknuteľnosť obydlia (ochranu súkromia v priestorovej dimenzii), čo sú absolútne rozdielne pojmy (resp. absolútne rozdielne práva). K uvedeným záverom pri interpretácii článku 8 Dohovoru dospel aj Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 21.11.1995 Velosa Barreto proti Portugalsku, č. 18072/91, § 24 aj v rozsudku veľkého senátu vo veci Chapman proti Spojenému kráľovstvu z 18.01.2001 č. 27238/95, § 99 keď uviedol „článok 8 neuznáva právo na poskytnutie bývania“. Podľa žalovaného z uvedeného jednoznačne vyplýva, že právo na obydlie v zmysle nároku na byť nie je zaručené ani Ústavou ani Dohovorom. Žalovaný uviedol, že v konaní bolo preukázané, že výška dlhu dlžníkov je omnoho vyššia ako 2.000,- eur. Dlžník od roku 2015 neplnil nič, žalovaný nemôže preukázať, že dlžník neplnil. (ide o negatívnu skutočnosť). Je na žalobcovi (dlžníkovi), aby tvrdil riadne a včasné plnenie a uvedené preukázal. Žalovaný uviedol, že medzi výkonom záložného práva a (ne)možnosťou výkon vykonať ak úver nie je zosplatený, neexistuje žiaden priamy korelát, výkon záložného práva nie je závislý od skutočnosti, či dôjde k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti alebo nie. Jedinou právne relevantnou skutočnosťou je skutočnosť, že zabezpečený dlh nie je splnený riadne a včas. Uvedené má vplyv len na výšku dlhu. Uvedené navyše nemá s predmetom konania žiadnu súvislosť keďže vykonanie výkonu záložného práva nie je podmienené exekučným titulom vo vzťahu k ustanoveniu § 7 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z., resp. obsahu vyhlásenia o výške, pravosti a splatnosti pohľadávky, uvedené výslovne uviedol Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí PL. ÚS 23/2014. Žalovaný zdôraznil, že výkon práva vylučuje protiprávnosť, rozhodnutie súdu prvej inštancie je tak nielen zásadným porušením zásady legality, ale zasahuje aj do práv zaručených článkom 20 Ústavy, resp. legitímnych očakávaní veriteľa.

Rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa žalovaného taktiež neobsahuje dostatok dôvodov, samotné odôvodnenie z podstatnej časti je nielen neexistujúce, ale aj vnútorne logicky rozporné a vylučujúce. Poukázal tiež na to, že spotrebiteľská úprava neznamena negáciu akýchkoľvek ďalších zákonných noriem, resp. noriem ústavného práva. Účelom ochrany spotrebiteľa nemôže byť (a ani národné ani európske právo nič také nezakotvuje) zbavenie spotrebiteľa zodpovednosti za záväzkové vzťahy, do ktorých vstúpil a za záväzky, ktoré si s druhou zmluvnou stranou dohodol. Poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. III. ÚS 3725/13, podľa ktorého princíp autonómie vôle nemôže byť nahrádzaný paternalistickými zásahmi zo strany štátu. Postavenie silnejšej strany nie je možné považovať samo o sebe za protiprávne či dokonca protiústavné. Princíp ochrany spotrebiteľa je potrebné rešpektovať, ale plynie z neho najmä požiadavka transparentnosti zmluvných dojednaní, musí z nich byť zrejmé aké bude celkové finančné zaťaženie príjemcu úveru. Žalovaný preto žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a prizná žalovanému nárok na náhradu trov konania.

3. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z dôvodov uvedených v odvolaní, ako aj konanie rozhodnutiu súdu prvej inštancie predchádzajúce. Na prejednanie odvolania nariadil pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie a dospel k záveru o neexistencii podmienok pre potvrdenie rozsudku ani pre jeho zrušenie.

5. Konanie, o žalobe nárok uplatnený ktorou sa stal predmetom posúdenia súdom, začalo dňa 28.02.2017 na základe žaloby podanej žalobcami, právne zastúpenými, ktorými v čase začatia konania boli okrem žalobcu (ako žalobcu v 1. rade) aj R. I., manželka žalobcu ako žalobkyňa v 2. rade a R. I., matka žalobcu ako žalobkyňa v 3. rade, pričom žalobca s R. I. podali žalobu ako osoby v pozícii dlžníkov zo záväzkového vzťahu voči žalovanému (v tom čase žalovanému v 1. rade) a žalobkyňa v 3. rade spolu so žalobcom v pozícii záložcov.

6. Žaloba v zmysle dôvodov pre ktoré bola podaná, bola založená na tvrdení o tom, že je potrebné zakázať žalovanému výkon záložného práva nakoľko predmetom zálohu je nehnuteľnosť, ktorá je obydľím záložcu. Výkonom záložného práva by došlo k podstatnému zásahu do práva na toto obydlie a práva vlastníť majetok chránený ústavou. Tvrdené bolo, že zmluvný vzťah, pohľadávka veriteľa z ktorého je zabezpečená záložným právom je vzťahom spotrebiteľským, zmluva na základe ktorej bol poskytnutý úver, obsahuje neprijateľné podmienky - je v nej spracovateľský poplatok, mesačný poplatok za správu úveru a poplatky za upomienky. V žalobe je taktiež tvrdené, že žalobca mal záujem výlučne o úver, nie o založenie nehnuteľností. Nesúhlasí s tým ako je v záložnej zmluve uvedené, že záložné právo má zaniknúť okamihom splatenia pohľadávky, záložná zmluva nebola individuálne dojednaná. Žalobca taktiež namietal, že žalovaný úver zosplatnil k 01.07.2016, avšak medzi dlžníkom a veriteľom nebola dohoda o zaplatení celej pohľadávky ako to vyžaduje § 565 Občianskeho zákonníka, preto nemohlo dôjsť k zosplateniu úveru a preto nie je možné aby mohol byť vo vzťahu k založeným nehnuteľnostiam realizovaný výkon záložného práva.

7. Takto vymedzený predmet žaloby, ktorá je úkonom, ktorým žalujúca strana vymedzuje subjekty, predmet a obsah súdneho konania, ktoré sa jej podaním začína, zostal predmetom konania bez zmeny do času rozhodnutia súdu prvej inštancie.

Je nepochybné, že právom žalujúcej strany je, vyplýva to z článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, oprávnenie domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde. Žalobou môže uplatniť skutočnosti, ktorým hmotné právo prisudzuje právny význam. To, či bude v spore úspešnou závisí od toho, či sa logická štruktúra príčin a následkov, ktoré žalujúca strana považuje za skutkový dôvod svojho návrhu, zhoduje so štruktúrou príčin a následkov, ktoré upravuje zákon a od toho či sa tvrdené skutočnosti preukážu.

8. Z dôkazov vyplynulo, že dňa 11.02.2013 bola medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako jedným z dlžníkov (ďalším bola pôvodná žalobkyňa v 2. rade) uzatvorená zmluva č. XXXXXXXXXXXX na poskytnutie úveru 79.900,- eur. Podľa zmluvy išlo o úver na bývanie, dohodnutá bola ročná úroková sadzba 6,19 %, úver mal byť splatený 239-imi mesačnými splátkami, mesačná splátka bola dohodnutá vo výške 511,84 eur, prvá splátka mala byť zaplatená 17.03.2013, konečná splatnosť úveru bola dohodnutá k 17.01.2033.

Návratnosť úveru sa zabezpečila zmluvou o zriadení záložného práva z 11.02.2013 na majetok v spoluvlastníctve žalobcu a pôvodne ďalšej žalujúcej osoby (žalobkyne v 3. rade) R. I., ktorá v priebehu konania zomrela. Právnym nástupcom, ktorý v dedičskom konaní nadobudol spoluvlastnícky podiel R. I. na predmete zálohu je žalobca. Predmetom záložného práva sa stali nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX v k.ú. M. ako parc. reg. „C“ č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 614 m², parcela reg. „C“ č. XXXX/X - záhrady o výmere 1.316 m², rodinný dom súp. č. XXX postavený na parc. č. XXXX.

9. Podľa prehľadu realizovaných finančných transakcií, ktoré žalobca predložil spolu so žalobou ako dôkaz, dlžníci zo záväzkového vzťahu nerealizovali úhrady v dohodnutom čase a v dohodnutej výške. Sumár transakcií, ktoré nie sú označené ako debetné - dummy, predstavuje 18.110,29 eura; posledný bezhotovostný vklad vo výške 380,- eur bol realizovaný 18.10.2016. Ku dňu 20.02.2020, t.j. ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie, malo byť na úhradu záväzku zo zmluvy zaplatených 83 splátok po 511,84 eura čo predstavuje 42.482,72 eura.

10. Spolu so žalobou bola predložená aj písomnosť spoločnosti DUPOS dražobná spol. s.r.o. z 30.05.2016 adresovaná, okrem iného aj žalobcovi, obsahom ktorej je výzva k úhrade 4.253,28 eura, inak bude vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru a realizovaný bude výkon záložného práva.

11. Žalovaný listom zo 06.10.2016 oznámil výkon záložného práva.

12. V dražobnom spise spoločnosti DUPOS dražobná spol. s.r.o. je vyhlásenie žalovaného z 19.10.2016, podľa ktorého je jeho pohľadávka zo zmluvy uzavretej (aj) so žalobcom k 01.07.2016 splatná, výška dlhu k 19.10.2016 je 82.093,42 eura z čoho istina je 76.585,09 eura a príslušenstvo 5.508,33 eura. Dobrovoľná dražba nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu sa mala konať v Prešove dňa 02.03.2017 o 10:30 hod. Podľa notárskej zápisnice N 87/2017, NSZ 6724/2017, NCRIs 6954/2017 z 02.03.2017 spísanej notárom U.. Z. T. bola dražba neúspešná, nikto sa nedostavil, L.. E. podal informáciu o podaní návrhu na vydanie neodkladného opatrenia.

V dražobnom spise je aj znalecký posudok o všeobecnej cene predmetu zálohu, 98.900,- eur.

Z dražobného spisu taktiež vyplýva, že písomnosti, ktoré boli adresované žalobcovi, tento nepreberal, na rozdiel od jeho manželky (pôvodne žalobkyne v 2. rade), ktorá ich preberala.

Na pojednávaní, ktoré odvolací súd na prejednanie veci nariadil sa žalobca napriek tomu, že bol predvolaný, nedostavil, prítomní právni zástupcovia strán sporu zotrvali na argumentácii predmetu sporu a na vyjadreniach k dokazovaniu, ktoré odvolací súd zopakoval.

13. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

14. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

16. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

19. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

20. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

21. Podľa § 1 ods. 3 písm. c) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľským úverom nie je: úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého lehota splatnosti je viac ako desať rokov.

22. Podľa § 151a Občianskeho zákonníka, záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

23. Podľa § 151b ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na hnutelnú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí pohľadávka, ktorá sa záložným právom zabezpečuje, a záloh. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky. Záloh môže byť v zmluve o zriadení záložného práva určený jednotlivo, čo sa týka množstva a druhu alebo iným spôsobom tak, aby kedykoľvek počas trvania záložného práva bolo možné záloh určiť.

24. Podľa § 151c ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, záložným právom možno zabezpečiť peňažnú pohľadávku, ako aj nepeňažnú pohľadávku, ktorej hodnota je určitá alebo kedykoľvek počas trvania záložného práva určiteľná. Záložným právom možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky. Záložné právo prechádza pri prevode alebo prechode pohľadávky zabezpečenej záložným právom na nadobúdateľa pohľadávky. To platí aj vtedy, ak ide o inú zmenu v osobe oprávnenej zo zabezpečenej pohľadávky.

25. Podľa § 151j ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona) alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov) ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

26. Podľa § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.06.2014, ak záložné právo zabezpečuje záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, môže sa záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva uspokojiť len predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona alebo predajom zálohu podľa osobitných zákonov.

27. Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách navrhovateľ dražby je povinný písomne vyhlásiť, že predmet dražby je možné dražiť. Ak je navrhovateľom dražby záložný veriteľ, je povinný písomne vyhlásiť aj pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva podľa tohto zákona (§ 16 ods. 3).

28. Vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov je zrejmé, že medzi stranami konania vznikol úverový záväzkový vzťah, v ktorom mal žalobca, aj keď išlo o zmluvu o úvere podľa Obchodného zákonníka, status spotrebiteľa, preto bolo potrebné na daný právny vzťah prednostne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Vyplýva to z § 52 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka, ktorý bol do Občianskeho zákonníka zavedený novelou č. 102/2014 Z.z. Nakoľko zákon č. 102/2014 Z.z. neobsahuje prechodné ustanovenia, vzťahuje sa aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou, pred 01.05.2014. Tento záver vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3MCdo/14/2014 z 21.04.2015 právna veta ktorého znie: „Ustanovenie § 52 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.“

29. Jedným zo zásadných argumentov žalobcu v dôsledku tvrdenej existencie, ktorého malo byť žalovanému uložené zdržať sa výkonu záložného práva, bol argument o tom, že pohľadávka žalovaného zo zmluvy nebola a nemohla byť zosplatená keďže medzi veriteľom a dlžníkmi zo zmluvy nebola dohoda o zaplatení celej pohľadávky ako to vyžaduje § 565 Občianskeho zákonníka, nie je preto možné nehnuteľnosti ani dražiť.

30. Tvrdenie žalobcu o neexistencii dohody v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka žalovaný nevyvrátil, z úverovej zmluvy predmetná dohoda nevyplýva, uvedené však neznamená, že uhradzovacia funkcia záložného práva môže nastúpiť až po „zosplatení“ úveru.

Podľa § 151j ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže veriteľ začať výkon záložného práva.

31. Pohľadávka je relatívne záväzkové majetkové právo, ktoré vzniká vo vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom; z podstaty záväzkového vzťahu, jeho definície vyplýva, že jeho predmetom je plnenie. Vzhľadom na spôsob akým má byť záväzok splnený prichádza do úvahy jednorazové alebo opakujúce sa plnenie.

V prípade úverového vzťahu s plnením dohodnutým v splátkach, obsahom ktorých je nielen suma časti istiny úveru, ale aj ceny, úrokov, ide o opakujúce sa plnenie, pohľadávka z ktorého vzniká z nesplnenia tej-ktorej splátky pričom sumár dlžníkom nesplnených, nezaplatených splátok je pohľadávkou veriteľa.

32. Logickým začiatkom interpretácie práva je jazykový výklad. Ak je primárnym objektom interpretácia kontinentálneho práva právny predpis, nemôže sa nezačať jeho textom. Právny predpis je písomné zachytenie vôle normotvorcu a ako taký je publikovaný v Zbierke zákonov. Aj ústavný súd prikláňajúci sa skôr k teleologickému výkladu uznáva vo svojej najvýznamnejšej interpretačnej smernici ako východiskovú interpretáciu (prima facie) prednosť jazykového výkladu: „V prípade aplikácie právneho ustanovenia je nutné prvotne vychádzať z jeho doslovného znenia“ - stanovisko Ústavného súdu Českej republiky Pl. ÚS-st. 1/96 (Ján Wintr : Metody a zásady interpretácie práva, Auditorium, Praha, 2013, str. 45).

33. Jazykovým výkladom ustanovenia § 151 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je možné dospieť k výkladu aký mal za rozhodujúci žalobca, t.j., že predpokladom realizácie záložného práva je zosplatenie celej pohľadávky zo zmluvy, podstatným je to, či veriteľ realizujúci záložné právo má splatnú pohľadávku voči dlžníkovi zo zmluvného vzťahu zabezpečenú záložným právom.

V tejto súvislosti je možné upriamiť pozornosť aj na bod IV. záložnej zmluvy, podľa ktorého „ak pohľadávka nebude riadne a včas splácaná, je záložný veriteľ oprávnený začať výkon záložného práva, v rámci ktorého uspokojí svoju pohľadávku ...“, t.j. ani zo zmluvy nevyplýva, že by predpokladom začatia s výkonom záložného práva malo byť zosplatenie úveru.

34. Žalovaný voči žalobcovi splatnú pohľadávku pozostávajúcu z neuhradených splátok má, žalobca, čo potvrdil jeho právny zástupca na pojednávaní a čo vyplynulo aj z prehľadu transakcií na účte, ktorý sám žalobca predložil, od októbra 2016 nerealizuje žiadne úhrady. Za tejto situácie bolo relevantným posúdiť proporcionalitu medzi právom veriteľa na uspokojenie svojej pohľadávky a právom záložcu na ochranu svojho majetku a obydlia vo vzťahu k spôsobu návratnosti pohľadávky zvoleného žalovaným, aj preto, že žalobca, ako zo spisu vyplýva, údajne chcel pohľadávku splácať, ale v splátkach po 200,- eur mesačne.

35. Proporcionalita vyjadruje pomer zvoleného spôsobu určitej činnosti sledujúceho dosiahnutie očakávaného výsledku k dôsledku a výsledku, ktorý sa touto činnosťou prejaví.

36. Zo spisu vyplýva, že jediným ústretovým úkonom žalobcu voči žalovanému v zmysle riešenia situácie v ktorej je tým, že do dispozičnej sféry ktorého sa dostali finančné prostriedky poskytnuté mu žalovaným ako úver za dohodnutých podmienok, ktoré porušil a úver nespláca, bol návrh na splácanie v čiastkach nedosahujúcich ani polovicu sumy zmluvne dohodnutej splátky keďže splátka úveru bola dohodnutá vo výške 511,84 eura a žalobca navrhoval splátky po 200,- eur. Odhliadnuc od toho, že na úhradu pohľadávky neplatí ani sumu navrhnutej nižšej čiastky je potrebné uviesť, že aj pri pravidelnom splácaní po 200,- eur mesačne by doba splatenia úveru bola na úrovni 50 rokov (oproti zmluvou dohodnutých 20 rokov), čo je zjavne neakceptovateľné.

37. Tvrdenia žalobcu o tom, že prekážkou výkonu záložného práva má byť to, že zmluva obsahuje neprijateľné podmienky - spracovateľský poplatok, poplatky za správu úveru, je potrebné uviesť, že odpoveď na otázku relevantnosti poplatku za poskytnutie úveru dal Súdny dvor Európskej únie v rozsudku C-621/17 z 03.10.2019, v ktorom uviedol, že zo Smernice 93/13 nevyplýva povinnosť aby zmluvná podmienka presne určujúca sumu poplatkov za správu a poplatku za poskytnutie úveru, ktoré znáša spotrebiteľ, podrobne špecifikovala všetky služby poskytované ako protihodnota. Prípadná nedôvodnosť nároku na upomienky a poplatky za správu úveru nemôže byť dôvodom, ktorý by mal znemožniť realizáciu uhradzovacej funkcie záložného práva dobrovoľnou dražbou nakoľko je zjavné, že ani ich sumár nemôže byť v pomere k hodnote predmetu zálohu taký, že by mal znemožniť realizáciu uhradzovacej funkcie záložného práva dobrovoľnou dražbou. Je to navyše záložný veriteľ, ktorý pri výkone záložného práva zodpovedá za pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky.

38. Tvrdenia žalobcu o nerelevantnosti záložnej zmluvy pre dojednania o tom, že záložné právo zaniká okamihom splatenia celej pohľadávky, pričom pohľadávkou je istina, úrok, úrok z omeškania, poplatky, náklady banky, nie je možné podporiť, nakoľko aj v ust. § 151md ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka je upravený zánik záložného práva zánikom zabezpečenej pohľadávky. Záložné právo slúži v zmysle § 151a Občianskeho zákonníka na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva, pričom príslušenstvom pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania, náklady spojené s jej uplatnením.

39. Pohľadávka žalovaného je zabezpečená záložným právom na nehnuteľnosť, ktorá má byť podľa žalobcu jeho obydliím a hodnota ktorej je, ako uviedol v znaleckom posudku č. 356/2016 znalec Ing. U. X., 98.900,- eur.

40. Podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydliia a korešpondencie.

Podľa článku 7 Charty základných práv Európskej únie, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydliia a komunikácie.

Podľa článku 12 ods. 1 veta prvá Ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných ľudských práv a slobôd, obydlie je nedotknuteľné.

Podľa článku 21 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, obydlie je nedotknuteľné.

41. Z citovaných noriem vyplýva objektívnym právom uznaná hodnota obydliia ako miesta kde sa väčšinou rozvíja súkromný a rodinný život.

42. Odvolací súd nespochybňuje právo každého na rešpektovanie svojho obydliia.

Bez pochybností totiž strata bývania môže vážne ohroziť nielen práva spotrebiteľa (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-415/11 zo 14.03.2013 Mohamed Aziz proti Caixa d'Estalvis de Catalunya, Tarragona i Manresa).

Strata bývania je jedným z najvážnejších zásahov do práva na rešpektovanie obydliia a každý, komu takýto vážny zásah hrozí, musí mať možnosť predložiť primeranosť takéhoto opatrenia na súdne preskúmanie (McCann v./ Spojené kráľovstvo č. 19009/04, § 50).

Nie je však možné z práva na nedotknuteľnosť obydliia dospieť k záveru o existencii inštitucionálnej garancie, ktorá by vytvárala právo - záruku na zotrvanie v určitom obydlií. Toto právo tiež nie je možné interpretovať v zmysle „nároku na byť“, resp. ani ako nárok na zotrvanie v určitom byte. To preto, že interpretácia priestorovej dimenzie práva na súkromie ako práva na plnenie neobsahuje obsahovo určitejšie ústavnoprávne obrisy. Preto ani článok 12 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a tým menej článok 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je možné interpretovať ako inštitucionálnu garanciu, ktorú by bol zákonodarca povinný rozvinúť zákonom, ktorý by predstavoval právnu oporu pre uplatnenie naznačených nárokov. Tie by skôr bolo možné (avšak len vo veľmi obmedzenej miere, resp. len v sociálne najkrikľavejších prípadoch) odôvodniť právom na ľudskú dôstojnosť. K záverom o nemožnosti dospieť z tohto práva k nároku na zotrvanie v určitom byte, resp. nároku na byť, dospela aj judikatúra zahraničných ústavných súdov (napr. Nemecký spolkový Ústavný súd vo veci I.BvR 375/62). (Z Komentára k Listine základných práv a slobôd, vyd. Wolters Kluwer ČR, a.s. Praha 2012, str. 331).

Európsky súd pre ľudské práva vo veci Barreto proti Portugalsku (rozsudok z 21.11.1995, č. 18072/91, § 24) uviedol, že efektívna ochrana súkromného života nemôže ísť tak ďaleko, aby zaisťovala každej rodine vlastný domov.

Vo veci O'Rourke proti Spojenému kráľovstvu (rozhodnutie z 26.06.2001, č. 39022/97) Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že hoci všeobecné právo na bývanie podľa článku 8 neexistuje, môže vzniknúť štátom povinnosť poskytnúť asistenciu s hľadaním bývania za osobitných okolností.

Z citovaných rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva nevyplýva garancia práva na zotrvanie v obydlií za každých okolností.

43. Zo spisu nevyplýva, že by žalobca, okrem tvrdenia o vôli splatiť dlh v čiastkach po 200,- eur, navrhol žalovanému iné riešenie svojho záväzku, ak za tejto situácie žalovaný zvolil spôsob návratnosti pohľadávky formou realizácie uhradzovacej funkcie záložného práva na nehnuteľnosť vo vlastníctve žalobcu, ktorá pohľadávku zabezpečuje, zvolil spôsob ktorý nie je v konkrétnych okolnostiach neprimeraný, realizácia výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby je relevantným zvoleným prostriedkom a v záujme uspokojenia jeho nároku. Na uvedenom nemení nič ani to, že žalobca je spotrebiteľom. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutiach 8Cdo/147/2017 z 29.01.2019, 2Cdo/36/2016 z 26.08.2019, 3Cdo/94/2019 z 18.02.2020 poukázal na to, že aj keď strata obydliia predstavuje obrovský zásah do práv spotrebiteľa a spôsobuje pre neho veľmi nepriaznivú situáciu, nemožno toto právo chápať ako absolútne nedotknuteľné.

44. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí I. ÚS 13/00 sformuloval kedy je zasahovanie do súkromného a rodinného života neoprávneným. Uviedol pritom, že pod „neoprávneným zasahovaním“ treba rozumieť také zasahovanie, ktoré nemá základ v zákonnej úprave, nesleduje legitímny cieľ,

nedbá na podstatu a zmysel obmedzovaného základného práva a slobody alebo nie je nevyhnutným a primeraným opatrením na dosiahnutie legitímneho cieľa. Výsledok posúdenia vzťahu primeranosti závisí od zistenia, či zásah spočíval na relevantných a dostatočných dôvodoch.

45. Otázkou inštitútu dobrovoľnej dražby a jeho právnej úpravy vyplývajúcej zo zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách sa zaoberal Súdny dvor Európskej únie vo veci C-34/13 z 10.09.2014 Monika Kušionová / SMART Capital, a.s. Z tohto rozsudku vyplýva záver, že ustanovenia Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že im neodporuje vnútroštátna úprava umožňujúca vymôcť pohľadávku založenú na zmluvných podmienkach, ktoré sú prípadne nekalé, mimosúdnym výkonom záložného práva na nehnuteľný majetok, ktorý spotrebiteľ poskytol na zabezpečenie pohľadávky, pokiaľ predmetná úprava prakticky neznemožňuje alebo nesťažuje ochranu práv, ktoré spotrebiteľovi priznala táto smernica, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu.

Súdny dvor Európskej únie poukázal na zákon č. 106/2004 Z.z. z 01.04.2014, ktorým sa zmenil Občiansky zákonník a aj zákon o dobrovoľných dražbách, ktorým boli zmenené aj procesné pravidlá umožňujúce súdu, aby v prípade spochybnenia platnosti podmienky záložnej zmluvy určil neplatnosť dražby, pričom toto rozhodnutie so spätnou účinnosťou stavia spotrebiteľa takmer do rovnakého postavenia v porovnaní s tým, ktoré mal pôvodne, a teda v prípade protiprávnosti dražby neobmedzuje náhradu jeho škody iba na finančnú kompenzáciu (bod 61. rozsudku). Súdny dvor Európskej únie poukázal na ustanovenie § 151m ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 17 ods. 3 zákona o dobrovoľných dražbách, kde sa stanovuje, že predaj na dražbe je možné spochybniť v lehote 30 dní odo dňa oznámenia o začatí výkonu záložného práva, pričom osoba, ktorá spochybňuje podmienky predaja, disponuje na základe § 21 ods. 2 uvedeného zákona lehotou v dĺžke 3 mesiacov odo dňa príklepu na to, aby sa obrátila na súd (bod 55. rozsudku). Súdny dvor Európskej únie taktiež uviedol, že hoci Smernica 93/13/EHS v prípadoch, v ktorých proti sebe stoja predajca alebo dodávateľ a spotrebiteľ, ukladá vnútroštátnemu súdu, ktorý v týchto sporoch rozhoduje, povinnosť konať aktívne a nezávisle od samotných zmluvných strán, dodržiavanie zásady efektivity nemôže v plnej miere nahradiť úplnú nečinnosť dotknutého spotrebiteľa (bod 56. rozsudku). Súdny dvor Európskej únie teda nedospel k záveru o tom, že výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou, predmetom ktorej je obydlie, by mal byť v rozpore s právom Európskej únie.

46. Na základe dôvodov, ktoré odvolací súd uviedol dospel k záveru o opodstatnenosti odvolania žalovaného, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

47. Súd prvej inštancie nariadil uznesením č.k. 16C/8/2017-78 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 5Co/94/2017-199 z 15.06.2017 neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému uložil zdržať sa výkonu záložného práva. Predmetné uznesenie odvolací súd na základe § 355 ods. 2 CSP zrušil keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej zmenil tak, že žalobu zamietol.

48. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 2 CSP, podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný mal v konaní plný úspech, preto mu odvolací súd voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného ako aj odvolacieho konania v plnom rozsahu, t.j. v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Predpoklady pre aplikáciu ust. § 257 CSP neboli tvrdené a zo spisu ani nevyplývali.

49. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.